

Lp Kalle Laanet

Justiitsminister
Justiitsministeerium
info@just.ee
Katarina.Tamm@just.ee

Teie 05.02.2024 nr 8-3/1339-1
Meie 23.02.2024 nr 1-8/93-1

Kohtute seaduse muutmise seaduse eelnõu (kohtuhaldusmudel) väljatöötamise kavatsus

Lugupeetud hr Kalle Laanet

Täname, et annate advokatuurile võimaluse kohtute seaduse muutmise seaduse eelnõu (kohtuhaldusmudel) väljatöötamise kavatsuse osas arvamust avaldada.

Advokatuur on seisukohal, et tervitav on kohtuhaldusülesannete üleandmine Justiitsministeeriumilt kohtusüsteemile. See aitab täita kohtuhaldusega seonduvaid erinevaid ülesandeid senisest praktilisemalt ja eesmärgipärasemalt.

VTK kohaselt luuakse senisest kohtute haldamise nõukojast kui nõuandvast ja kooskõlastavast organist strateegilise tasandi otsustuskogu – kohtute haldus- ja arendusnõukogu (KHN), mis oleks kohtuhalduse juhtimise kõrgeim organ. KHN suunaks kohtute arendamist ja haldamist ning teeks kohtuhalduses kõige üldisema tasandi otsused. Efektiivsuse tagamiseks on loodava KHN-i optimaalne suurus 7–11 liiget.

Et tagada kohtute tegelik omavalitsus ja vastutus kohtusüsteemi haldamisel, peab nõukogu VTK järgi koosnema eelkõige kohtunikest. Selleks, et KHN omaks laiapõhjalisemat vaadet, on põhjendatud kaasata KHN-i koosseisu ka kohtunikest nõukogu liikmete poolt valitud (koopteeritud) liikmeid väljastpoolt kohtusüsteemi. See annaks KHN-i otsustele juurde kohtusüsteemivälist vaadet ning täiendaks nõukogu juhtimise ja strateegilise visiooni alast asjatundlikkust. Lõppastmes on KHN-i kohtunikest liikmete otsustada, millist lisakompetentsi nad oma ülesannete täitmiseks vajavad.

Kohtute seaduse § 40 lg 1 kohaselt kuulub praegu KHN-i mh ka advokatuuri juhatuse nimetatud vandeadvokaat. Tulevikus advokatuuri esindaja KHN-i seega automaatselt enam ei kuuluks, vaid kohtunikud ise otsustavad, millist välist kompetentsi kaasatakse.

Advokatuur on seisukohal, et advokatuuri esindaja peaks ka tulevikus KHN-i töösse vaikimisi kaasatud olema. Leiame, et advokatuuri kaasamine pakub koostöö kaudu väärtust mõlemale

osapoolle, võimaldades kohtutele mh kohtusüsteemiväliselt vaadet professionaalsetelt osalejatelt, kellel on samuti kohtutega ühine huvi menetluse ladusa korralduse ja kohtupidamise tõhusa ning efektiivse toimimise vastu. Advokatuuri esindaja ei pea meie hinnangul ilmtingimata olema KHN-i hääleõiguslik liige, eelviidatud eesmärki võimaldaks täita ka koosolekutel sõnaõigusega osalemise võimalus. Sarnane küsimus puudutaks tõenäoliselt ka prokuratuuri esindaja tulevast rolli.

Advokatuur on avatud arutelule advokatuuri esindaja tulevikurolli osas KHN-is.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Imbi Jürgen
Esimees